

Landstingsstyrelsens förslag till beslut

Nytt avtal om färdtjänst med länets kommuner

Föredragande landstingsråd: Christer G Wennerholm

Ärendet

Färdtjänstnämnden har inkommit med förslag till nytt avtal med länets kommuner.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att godkänna förslaget till nytt avtal om färdtjänst mellan Stockholms läns landsting och länets kommuner.

att omedelbart justera beslutet.

Färdtjänstavtalet mellan Stockholms läns landsting och länets kommuner förfaller automatiskt efter utgången av år 2009 och behöver därför förnyas. Färdtjänstavtalet måste även anpassas till den nya organisationen i landstinget. Förslaget till nytt avtal har i stort sett samma materiella innehåll som tidigare avtal

Bilaga

- 1 Avtal
- 2 Färdtjänstförvaltningens tjänsteutlåtande
- 3 Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande

5/2009
2009-10-15

Behandling i landstingsstyrelsen

Landstingsrådsberedningen behandlade ärendet den 4 november 2009.

Landstingsstyrelsen behandlade ärendet den 17 november 2009.

Ärendet och dess beredning

Färdtjänstnämnden har den 15 september 2009 föreslagit landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta *att* godkänna föreliggande förslag till nytt avtal om färdtjänst mellan Stockholms läns landsting och länets kommuner.

Färdtjänstförvaltningens tjänsteutlåtande 5/2009 bifogas (bilaga).

Landstingsdirektören har i tjänsteutlåtande den 15 oktober 2009 (bilaga) föreslagit landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta *att* godkänna förslag till nytt avtal om färdtjänst mellan Stockholms läns landsting och länets kommuner.

Bilagor

Avtal

Enligt lagen om färdtjänst (1997:736) ansvarar kommunen för att tillhandahålla medborgarna en färdtjänst av god kvalitet. Kommunerna får efter en överenskommelse med trafikhuvudmannen i länet överlåta sina uppgifter enligt lagen om färdtjänst. Länets kommuner har sedan år 1977 genom avtal överlåtit åt Stockholms läns landsting att ansvara för färdtjänsten.

Färdtjänst, den särskilda kollektivtrafiken, finns för alla medborgare som har väsentliga svårigheter att åka med den allmänna kollektivtrafiken. Parterna nedan är eniga om målet att erbjuda den enskilde resenären ett resande på så lika villkor som möjligt jämfört med den som åker med den allmänna kollektivtrafiken. Personer med olika funktionshinder ska möjliggöras att i större utsträckning kunna använda den vanliga kollektivtrafiken. En förbättrad tillgänglighet leder till integration, normalisering och större oberoende för alla resenärer.

Mellan Stockholms läns landsting (landstinget) och
kommun (kommunen) har träffats följande

AVTAL

§ 1

Kommunen överlåter jämlikt § 4 lagen om färdtjänst (1997:736) sina uppgifter enligt nämnda lag till landstinget som trafikhuvudman.

§ 2

Landstinget övertar jämlikt § 5 lagen om färdtjänst ansvaret för att färdtjänst anordnas för kommunens invånare för resande inom Stockholms län. Villkor för resor i eller mellan kommuner samt över länsgränsen till angränsande kommun, liksom för resor utanför länet fastställs av landstinget.

§ 3

Frågor om tillstånd till färdtjänst prövas jämlikt § 6 lagen om färdtjänst av landstinget. Landstingets uppgifter enligt lagen om färdtjänst och detta avtal fullgörs av den nämnd eller nämnd och styrelse som landstingsfullmäktige bestämmer.

Nämnden fastställer villkor och föreskrifter för resandet med färdtjänsten och resornas genomförande. Fastställda riktlinjer kan vara generella eller avse särskilt tillstånd. Riktlinjerna skall beslutas utifrån budgetram, reglemente och inriktningsdirektiv som landstingsfullmäktige fastställt för nämnden.

§ 4

Grunder för avgifterna för resor med färdtjänst bestäms av landstinget som ensam länstrafikansvarig jämlikt § 11 punkt 1 lagen om färdtjänst med tillhörande författningskommentar.

§ 5

Kommuninvånare skall inge ansökan om färdtjänst till kommunen. Kommunen skall verkställa en utredning som ligger grund för landstingets prövning av sådan ansökan. Kommunen skall verkställa kompletterande utredning om landstinget så begär. Ansökningsprocessen för färdtjänst skall vidareutvecklas och förbättras. Landstinget har en ledande roll i utvecklingen av handlägningsprocess och IT-stöd i samband med detta.

§ 6

Landstinget och kommunen ska samverka genom lokala samråd där även chefstjänstemän ingår. Syftet är att skapa ett forum för att identifiera och föreslå förbättringar av tillgängligheten till och i den allmänna kollektivtrafiken så att fler kommuninnevånare kan använda den. Även den särskilda kollektivtrafiken ska avhandlas vid dessa tillfällen.

Kommunerna ska underlätta för landstinget, eller den styrelse som fullgör uppgifter med anledning av detta avtal, genom att aktivt medverka till:

- att nödvändiga underlag finns såsom befintliga adressuppgifter, hållplatsinformation och koordinater för ett digitalt geografiskt informationssystem.
- färdtjänsttrafik får trafikera kommunens kollektivtrafikkörfält.

§ 7

Ett gemensamt regionalt råd inrättas med representanter från landstinget och KSL. Uppgiften är att dels regelbundet och gemensamt följa upp avtalet dels att möjliggöra att genomföra löpande förbättringar och förändringar av rutiner och hantering kring färdtjänst.

§ 8

Landstinget skall ansvara för samråd med de funktionshindrades organisationer och för brukarsamråd med färdtjänstens resenärer.

§ 9

Detta avtal omfattar inte resor föranledda av kommunala beslut rörande aktiviteter för äldre och funktionshindrade inom grundskola, vård och omsorg.

Med resor enligt ovan avses:

- resor till och från grundskola, särskola och fritidshem för barn med funktionshinder (ej förskola och gymnasium)
- resor till och från daglig verksamhet för personer tillhörande LSS personkrets 1 och 2
- resor för äldre och funktionshindrade till och från dagverksamhet beslutad av kommunen
- resor för äldre och funktionshindrade vid start och avslut i samband med vistelse vid växelvård/korttidsvistelse som är beslutad av kommunen (undantag för egen fritidsresa i besökssyfte under växelvård/ korttidsvistelse för vilken landstinget svarar)

§ 10

Detta avtal gäller från och med 1 januari 2010 och tillsvidare om inte någondera part säger upp avtalet. Uppsägning skall ske senast nio månader innan kalenderårsskifte, detta kan dock ske tidigast 2011. Om en kommun säger upp avtalet så innebär det att avtalet förfaller i sin helhet. Förhandling om nytt avtal sker mellan landstinget och KSL som företräder länets kommuner.

§ 11

Detta avtal är för sin giltighet beroende av landstingsfullmäktiges och länets samtliga kommunfullmäktiges godkännande.

§ 12

Avtalet är upprättat i två exemplar, av vilka parterna tagit var sitt.

Stockholm den

För landstinget

För kommunen

Färdtjänstförvaltningens tjänsteutlåtande

Bakgrund

Genom ett avtal 1976 med kommunerna i Stockholms län blev landstinget huvudman för färdtjänsten i länet från och med den 1 januari 1977. Avtalet reviderades 1995.

Riksdagen antog en ny lag (1997:736) om färdtjänst som trädde i kraft den 1 januari 1998 och som innebär att varje kommun ansvarar för att färdtjänst anordnas i kommunen. Om kommunen, landstinget och trafikhuvudmannen i länet är överens kan kommunen överlåta sina uppgifter till trafikhuvudmannen. Den nya lagen möjliggjorde en fortsatt samverkan i Stockholms län mellan kommunerna och landstinget i allt väsentligt, enligt de principer som lades fast i 1976 års avtal.

Efter förhandling mellan landstinget och KSL som företrädare för länets kommuner träffades ett nytt avtal om färdtjänst. Avtalet godkändes av landstingsfullmäktige den 8 september 1998. Genom det nya avtalet överlät kommunerna sitt ansvar enligt den då nya lag om färdtjänst, till landstinget. Avtalet förnyades under 2004 och godkändes av landstingsfullmäktige den 14 december 2004. Uppsägning för omförhandling av avtalet beslutades av färdtjänstnämnden den 10 oktober 2007.

De förhandlingar som därefter fördes med KSL resulterade i en provisorisk uppgörelse gällande för år 2009. Denna behandlades av landstingsfullmäktige den 10 mars 2009.

Förvaltningens synpunkter

Landstinget har i förhandlingen representerats av Färdtjänstens förvaltningschef Stellan Hellqvist samt Per Junesjö och Björn Nilsson (Björn Nilsson tom 2009-06-30), båda från färdtjänstförvaltningen. Avstämningar under förhandlingens gång har fortlöpande skett med såväl trafikroteln som med landstingsdirektören. Kommunförbundet Stockholms län har på uppdrag av länets samtliga kommuner representerat kommunerna i förhandlingen.

Avtalet

Det nya avtalsförslaget, som bifogas, har i stort samma materiella innehåll som det nu gällande avtalet.

En färdtjänst inom hela länet behålls, där landstinget är huvudman. Avtalet har moderniserats något. Anpassning har skett till de förändringar som skett vad det gäller färdtjänstens organisation inom Stockholms läns landsting.

LS 0910-0852

Avtalet gäller tills vidare med en ömsesidig uppsägningstid på nio (9) månader. Om avtalet sägs upp förfaller det vid kalenderårsskiftet. Första uppsägningstillfälle är 2011. På detta sätt kan färdtjänsten inom länet anpassas, om det - av Ulf Lundin under maj överlämnade delbetänkandet "Utredningen om en ny kollektivtrafiklag" - får genomslag. Nämnda förslag innebär i korthet att alla former av kollektivtrafik, inklusive färdtjänst, riksfärdtjänst, skolskjuts och sjukresor samlas i en och samma lag. Ansvaret för samordningen läggs på en ny lokal kollektivtrafikansvarig myndighet. Denna ska även hantera tillståndsgivning. Förslaget innehåller även skrivningar om finansiering och skatteväxlingar.

I nuvarande och föreliggande förslag till avtal finns en paragraf (§ 9) som anger ett antal undantag från överlåtelsen av ansvaret för färdtjänsten till landstinget från kommunerna. Bakgrunden till denna överenskommelse är de så kallade "Ädelöverenskommelserna" (Ädel och Psyk-ädel) där en skatteväxling skedde. I denna skatteväxling ingick även verksamhetsanknutna resor. Däremot skedde ingen skatteväxling för det åtagande om färdtjänst som överfördes till landstinget redan 1977. Landstingets uppfattning under förhandlingarna har varit att landstingets uppdrag inte skall utökas. Så har inte heller skett.

För att även i övrigt underlätta för landstinget att genomföra det överlåtna uppdraget med färdtjänstresor ska kommunerna vederlagsfritt tillhandahålla hållplats, adress- och koordinatuppgifter i digital form.

Ansökningsprocessen för färdtjänst skall vidareutvecklas och förbättras genom att bättre IT-stöd införs. På detta sätt får man både bättre, snabbare och mer rationell hantering.

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande

Förvaltningens synpunkter

Bakgrund

Genom ett avtal 1976 med kommunerna i Stockholms län blev landstinget huvudman för färdtjänsten i länet från och med den 1 januari 1977. Avtalet reviderades 1995.

Riksdagen antog en ny lag (1997:736) om färdtjänst som trädde i kraft den 1 januari 1998 och som innebär att varje kommun ansvarar att färdtjänst anordnas i kommunen. Om kommunen, landstinget och trafikhuvudmannen i länet är överens kan kommunen överlåta sina uppgifter till trafikhuvudmannen. Den nya lagen möjliggjorde en fortsatt samverkan i Stockholms län mellan kommunerna och landstinget i allt väsentligt enligt de principer som lades fast i 1976 års avtal.

Efter förhandlingar mellan landstinget och KSL som företrädare för länets kommuner träffades ett nytt avtal om färdtjänst. Avtalet godkändes av landstingsfullmäktige den 8 september 1998. Genom det nya avtalet överlät kommunerna sitt ansvar enligt den då nya färdtjänstlagen till landstinget. Avtalet förnyades under 2004 och godkändes av landstingsfullmäktige den 14 december 2004. Uppsägning för omförhandling av avtalet beslutades av färdtjänstnämnden den 10 oktober 2007.

De förhandlingar som därefter fördes resulterade i en provisorisk uppgörelse gällande för år 2009 — ett avtal som förfaller automatiskt efter utgången av den sista december 2009. Ärendet behandlades av fullmäktige den 10 mars 2009, § 45 (LS 0812-1175). Av det bakomliggande tjänsteutlåtandet framgår bl.a. att avtalet anpassats till det nya läge som uppstår i och med överföringen av Färdtjänstens verksamhet till SL, genom att på tillämpliga paragrafer förutom nämnd även ange styrelse för det fall då verksamheten övergått till bolaget.¹

Landstinget har i den nu aktuella förhandlingen representerats av färdtjänstförvaltningen. Kommunförbundet Stockholms län har på uppdrag av länets samtliga kommuner representerat kommunerna i förhandlingen.

¹ Fullmäktige beslutade den 12 maj 2009 i ärendet Överförande av all verksamhet inom färdtjänstnämnden exklusive myndighetsutövning till AB Storstockholms Lokaltrafik (LS 0903-0231).

LS 0910-0852

Avtalet

Av färdtjänstnämndens tjänsteutlåtande framgår under rubrik ”Avtalet” bl.a. följande:

Det nya avtalsförslaget, som bifogas, har i stort samma materiella innehåll som det nu gällande avtalet.

En färdtjänst inom hela länet behålls, där landstinget är huvudman. Avtalet har moderniserats något. Anpassning har skett till de förändringar som skett vad det gäller färdtjänstens organisation inom Stockholms läns landsting.

Avtalet gäller tills vidare med en ömsesidig uppsägningstid på nio (9) månader. Om avtalet sägs upp förfaller det vid kalenderårsskiftet. Första uppsägningstillfälle är 2011. /...../

I nuvarande och föreliggande förslag till avtal finns en paragraf (§ 9) som anger ett antal undantag från överlåtelsen av ansvaret för färdtjänsten till landstinget från kommunerna. Bakgrunden till denna överenskommelse är de så kallade ”Ädelöverenskommelserna” (Ädel och Psyk-ädel) där en skatteväxling skedde. I denna skatteväxling ingick även verksamhetsanknutna resor. Däremot skedde ingen skatteväxling för det åtagande om färdtjänst som överfördes till landstinget redan 1977. Landstingets uppfattning under förhandlingarna har varit att landstingets uppdrag inte skall utökas. Så har inte heller skett.

För att även i övrigt underlätta för landstinget att genomföra det överlåtna uppdraget med färdtjänstresor ska kommunerna vederlagsfritt tillhandahålla hållplats, adress- och koordinatuppgifter i digital form.

Ansökningsprocessen för färdtjänst skall vidareutvecklas och förbättras genom att bättre IT-stöd införs. På detta sätt får man både bättre, snabbare och mer rationell hantering.

Förvaltningen föreslår att landstingsstyrelsen, mot bakgrund av vad som framgår av färdtjänstnämndens tjänsteutlåtande, beslutar att föreslå landstingsfullmäktige besluta att godkänna föreliggande förslag till nytt avtal om färdtjänst mellan Stockholms läns landsting och länets kommuner.